

Filosofie jako „maska“

Když mluví (nebo píše) filosof jakožto filosof, má se to tak, jako by si vzal škrabošku, aby bylo zřejmé, že to není on, kdo mluví. Pravý filosof se však pozná podle toho, že jeho škraboška nejen nikoho nepřipomíná, ale že se vůbec nikomu a ničemu nepodobá, protože tou škraboškou je slovo (ovšemže ne slovo filosofovo). Falešní kritici však soustřeďují své úsilí k tomu, aby za škraboškou zahlédli a ukázali filosofa, tj. filosofa škrabošky zbaveného. V důsledku toho se naprosto míjejí s „jeho“ filosofováním, protože to právě nikdy není v pravém smyslu „jeho“. Filosof totiž nikdy nemluví ze sebe ani za sebe, nýbrž dává jen k dispozici svůj hlas a své pero. Prábě proto mohl kdysi Sókratés říci někomu, kdo si postěžoval, že nedokáže čelit Sókratovi proti jeho argumentaci: Jo, čelit Sókratovi, to by bylo snadné, ale jde o to, čelit a odporovat pravdě ! Je tomu prostě tak, že filosof musí maximálně usilovat o to, aby to nebyl (a zejména ne na prvním místě) on, kdo oslovuje ty, k nimž mluví (nebo pro něž píše), ale aby pouze vyřizoval, co jak vypadá a zejména opravdu „jest“ ve světle pravdy. Vždycky na tom ovšem nechá své otisky, ale těch nesmí být mnoho (zejména ne převaha), a také se ty otisky nesmí jaksi „odděleně“ od pravdy interpretovat jako vlastní jeho filosofie.

(Písek, 130215-1.)